

Hondenvoorzieningen gemeente Hellendoorn

Evaluatie van het hondenpoepbeleid in de gemeente Hellendoorn.

18int00166

Hellendoorn,
29-10-2018

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Huidige voorzieningen	4
1.1 Houtsnipper- en zandtoiletten	4
1.2 Grasbermtoletten	4
1.3 Losloopgebieden	5
1.4 Onderhoudskosten	5
1.5 Waarom geen kattenbeleid.....	5
2 Evaluatie van beleid/participatie.....	6
2.1 Hellendoorningsprek.nl	6
2.2 Overige signalen van inwoners.....	6
3 Voorstel	7
3.1 Afvalbakken	7
3.2 Losloopgebieden	7
3.3 Zwemmogelijkheid	7
3.4 Poep opruimen	8
3.5 Maaibeheer/opruimen	8
4 Regels voor hondenbezitters.....	9
4.1 Juridisch kader -APV	9
4.2 Aanlijnen.....	10
4.3 Opruimen.....	10
4.4 Niet in de goot	10
4.5 Handhaving.....	10
5 Financiële gevolgen omvorming.....	12
6 Hondenbelasting	14
6.1 Registratie.....	14
6.2 Historie	14
6.3 Huidige situatie.....	15
6.4 Vanaf 2019.....	15

Bijlage 1: Overzicht voorzieningen voor honden 2018, nr. GA-2017-053.

Bijlage 2: Rapportage en samenvatting 'In gesprek over het hondenpoepbeleid in Hellendoorn'.

Inleiding

In de gemeente Hellendoorn zijn 3.121 honden geregistreerd, waarvan voor ca. 2.500 honden hondenbelasting wordt afgedragen (cijfers januari 2018). De overige hebben een zogenaamde vrijstelling (er is sprake van een hulphond of de 'eigenaar is woonachtig in het buitengebied, volgens het Bestemmingsplan Buitengebied 2009'). Er zijn in de gemeente 51 hondentoiletten (hoto's, met voornamelijk houtsnippers), 31 grasbermttoiletten en negen losloopegebieden.

Honden zijn voor vele mensen de meeste geliefde en vertrouwde huisdieren. Hondenpoep kan echter worden ervaren als overlast. Daarom is het huidige hondenbeleid voornamelijk gericht op het faciliteren van de hondenbezitter en het aanpakken en opruimen van de overlast.

Ons beleid is doeltreffend, maar toch is het wenselijk om het beleid te actualiseren. Een recente ontwikkeling is bijvoorbeeld dat hondenbezitters de poep van hun viervoeter opruimen met behulp van een plastic zak(je) en dat deponeren in de hondentoiletten. Enerzijds moeten we koesteren dat het verzameld wordt op één plek, anderzijds is het visueel bijzonder onaantrekkelijk. Zie foto 1.

Ook het reinigen van de hondentoiletten door de collega's van de buitendienst is –vanuit arbeidshygiënisch oogpunt- onprettig werk.

Foto 1: Houtsnippertoilet. Goed gebruikt, maar visueel onaantrekkelijk door de vele plastic zakjes.

Tevens constateren we dat er de laatste tijd weer meer hondenpoep op andere plaatsen in de openbare ruimte terecht komt, zonder dat dat wordt opgeruimd. Dat is onhygiënisch, het geeft stankoverlast, belast het milieu en kan ziekten veroorzaken. Ook daarom is het belangrijk de regels voor hondenbezitters tegen het licht te houden. Als iedereen zich aan de afspraken houdt, hoeft niemand zich te ergeren.

Een schone en veilige gemeente Hellendoorn heeft alles met sociaal gedrag te maken. De gemeente zorgt voor voorzieningen en controleert op naleving van de gestelde regels. Van bewoners wordt verwacht dat ze verantwoordelijkheid nemen, en samen zorgdragen voor een veilige en schone leefomgeving.

Toch moeten we ook de sociale functie van honden benadrukken. Zowel voor de hondeneigenaren onderling als voor de buurt. Hondeneigenaren ontmoeten elkaar en praatje is snel gemaakt. Mensen die anders niet snel naar buiten gaan, doen dat met een hond wel. Daarnaast lopen mensen hun ronde met de hond, in iedere straat en in iedere buurt. Zowel overdag als 's avonds. Onraad wordt snel opgemerkt. Dat verhoogt de sociale veiligheid.

In dit rapport wordt, aan de hand van opgedane ervaringen en signalen vanuit de samenleving, een keuze uitgewerkt ten aanzien van hoe verder in de toekomst.

Aan het eind van het rapport wordt nader ingegaan op de 'ins and outs' van de hondenbelasting.

1 Huidige voorzieningen

Midden jaren negentig zijn er in de gemeente Hellendoorn locaties gerealiseerd, waar honden hun behoefte mogen doen (houtsnippertoiletten en grasbermttoiletten). In die periode zijn ook losloopgebieden voor honden aangewezen. In 2011 zijn die losloopgebieden –inclusief begrenzing- nog eens expliciet vastgesteld. In 2016 zijn bij wijze van proef, in een tiental houtsnippertoiletten, de houtsnippers vervangen door zand.

In bijlage 1 (tekening GA-2017-053) treft u een overzicht aan van de huidige locaties van de houtsnipper- en zandtoiletten, de grasbermttoiletten en de hondenuitlaatgebieden.

1.1 Houtsnipper- en zandtoiletten

In de kernen van de gemeente Hellendoorn ligt een vijftigtal houtsnippertoiletten. Deze voorzieningen worden een tot twee keer en soms drie maal per week ‘geleegd’, wat betekent dat de poep er handmatig uit wordt geschept. Eenmaal per jaar worden de houtsnippers compleet ververs. Twee maal per jaar worden de houtsnippers aangevuld. De houtsnippertoiletten liggen op een loopafstand van gemiddeld 200 meter van ieder huishouden.

Deze toiletten worden over het algemeen goed gebruikt. Toch zijn er hondeneigenaren die aangeven, dat hun hond liever niet de houtsnippers ‘betreedt’. Tevens is het verwijderen van de uitwerpselen, tussen de houtsnippers vandaan, niet de ideale en een onhygiënische klus voor medewerkers van de gemeentelijke buitendienst. Daarom is - bij wijze van proef - op een tiental locaties de houtsnippers vervangen door zand. In onderstaande tabel vindt u een overzicht in de verschillen/ervaringen van beide toiletsoorten.

	Houtsnippers	Zand
Reiniging (1-3x/week)	Handmatig opscheppen van de drollen.	Handmatig opscheppen, echter veel sneller dan bij houtsnippers.
Visueel	Poep valt weg tegen de houtsnippers.	Visueel veel minder aantrekkelijk, vooral zakjes vallen erg op.
Stank	Vooraf op droge warme dagen in de zomer is er stankoverlast. Houtsnippers neutraliseren de geur voor een deel.	Geuroverlast is veel erger dan bij houtsnippers.
Gebruik door honden	Niet alle honden lopen gemakkelijk over de houtsnippers.	Veel toegankelijker voor honden.
Vervanging	Twee maal per jaar worden de houtsnippers in zijn geheel vervangen. Het ingezamelde materiaal komt bij het restafval.	Zand hoeft niet (zelden) vervangen te worden.
Kosten	Indien alles als snippertoilet circa €47.000,00/jaar*.	Indien alles als zandtoilet uitgevoerd circa €36.000,00/jaar*.

Tabel 1: Analyse houtsnipper- en zandtoiletten.

*Het verschil komt voornamelijk door het vervangen en afvoeren van de houtsnippers.

Een ander nadeel van deze soort toiletten is dat roeken en kraaien zich heel gemakkelijk te goed kunnen doen aan de onverteerde etensresten in de hondensoep. Dit bevordert de - overlast gevende - populaties.

1.2 Grasbermttoiletten

Er zijn 31 grasbermttoiletten in de gemeente Hellendoorn aangewezen. Deze zijn voornamelijk aan de randen van de bebouwde kom gelegen. Deze toiletten worden zes tot zeven keer per jaar gemaaid. De poep wordt niet verzameld, maar blijft achter, zodat het ‘verteert’ in regen en wind. In meerdere grasbermttoiletten worden plastic zakjes met verzamelde poep gedeponeerd.

1.3 Losloopgebieden

Er zijn in 2011 door het college negen gebieden aangewezen, waar honden kunnen 'loslopen'. Twee van deze terreinen zijn omheind, te weten de locatie aan de Spikkenplasweg en de locatie in het Blokkenpark. Uiteraard moeten de honden in al deze losloopgebieden gehoorzaam gedrag vertonen c.q. onder appel staan van de eigenaar of houder van de hond, maar moeten zij ook sociaal gedrag vertonen tegenover andere bezoekers van de betreffende losloopgebieden. Uit de burgerraadpleging blijkt dat er naast de bestaande aangewezen losloopgebieden behoefte is aan extra losloopterreinen.

1.4 Onderhoudskosten

In tabel 1 zijn ook de kosten benoemd. Met de huidige combinatie van houtsnippertoiletten en een tiental zandtoiletten zijn de onderhoudskosten ca. €42.000,00 per jaar. Het schoonmaken van de toiletten (vooral manuren) is hierin de grootste post, ongeveer €27.500,00.

1.5 Waarom geen kattenbeleid

Regelmatig wordt de vraag gesteld, waarom de gemeente geen beleid heeft op het gebied van kattenoverlast. Kattenbezitters hoeven geen kattenbelasting te betalen en voor hen gelden ook geen regels. Dit wordt nogal eens ervaren als een ongelijke behandeling. Dat is heel begrijpelijk, maar de reden is dat de gemeente geen regels op kan stellen voor kattenoverlast. Overlast vindt vooral plaats op particulier terrein (tuinen). Deze terreinen zijn geen openbaar gebied. Daarnaast loopt er buiten bij de kat meestal geen baasje, zodat het veel moeilijker is te achterhalen van wie het dier is. Ook is er geen wettelijke grondslag om kattenbelasting te heffen.

2 Evaluatie van beleid/participatie

2.1 Hellendoorningsprek.nl

In mei en juni 2017 hebben 256 inwoners uit onze gemeente geholpen bij het vinden van het antwoord op de vraag: “Wat is de beste oplossing voor het tegengaan van overlast door hondenpoep?” De antwoorden die we kregen wijzen een duidelijk richting aan (zie bijlage 2, Rapportage en samenvatting ‘In gesprek over het hondenpoepbeleid in Hellendoorn’).

Honden en niet-hondenbezitters zijn eensgezind in hun advies aan de gemeente. Beide groepen geven sterk de voorkeur aan het plaatsen van afvalbakken voor het weggooien van hondenpoep-(zakjes). Niet-hondenbezitters zien dit het liefst gecombineerd worden met strenger toezicht.

Zowel honden- als niet hondenbezitters zijn bekend met de voorzieningen, maar er wordt niet altijd gebruik van gemaakt. Ondanks het feit dat niet-hondenbezitters een overwegend positieve houding hebben tegenover hondenbezitters en hun honden, ervaren zij wel veel overlast van hondenpoep.

Het geheel loslaten van de verantwoordelijkheden van de gemeente door belasting en voorzieningen op te heffen heeft niet de voorkeur van de hondenbezitters.

2.2 Overige signalen van inwoners

Zowel hondenbezitters als niet-hondenbezitters weten de weg naar de gemeente te vinden als het gaat om meldingen, suggesties of vragen. De signalen die ons via brieven, mails, de meldlijn, sociale media en gesprekken bereiken, sluiten heel goed aan bij de bevindingen, zoals genoemd in de rapportage.

In 2016 ontving de gemeente Hellendoorn 55 meldingen over hondenpoep op plaatsen waar dat niet is toegestaan. Hierbij is geen onderscheid gemaakt tussen losse poep of poep in een zakje. Eén melding ging over de vele plastic zakjes in een zandtoilet.

Naast deze meldingen van inwoners zijn er ook nog constatering die onze medewerkers doen. Zo zijn er diverse hotspots in beeld waar veel honden(poep-)overlast is. Bijvoorbeeld: het Blokkenpark, de Tuinen van Nijverdal (tunneldak), bepaalde groenvakken in de Kruidenwijk en de Maasstraat (langs de Regge).

3 Voorstel

De ideeën en ervaringen van onze inwoners, de arbeidsomstandigheden van onze medewerkers en ervaringen in andere gemeenten vormen de belangrijkste inbreng voor de hieronder uitgewerkte voorstellen.

Samenvattend stellen we voor de hondentoiletten af te schaffen, die te vervangen door afvalbakken en het opnemen van een artikel over de algemene opruimplicht in de APV. De juridische en financiële consequenties van de voorstellen worden nader toegelicht in resp. paragraaf 4 en 5.

3.1 Afvalbakken

Op dit moment staan er 350 reguliere afvalbakken in de gemeente Hellendoorn. Hiervan staan er 160 binnen de bebouwde kom. Dit afval komt terecht bij het restafval. Datzelfde geldt voor de hondensoep uit de hondentoiletten, ook dat komt nu bij het restafval terecht.

Gecombineerd met het feit dat de hondentoiletten niet functioneren zoals ze dat zouden moeten doen, ze een vervelende aanblik opleveren en arbotecnisch niet prettig zijn, adviseren wij de reguliere afvalbakken multifunctioneel te gaan gebruiken, dus voor zowel afval als hondensoep. Deze bakken zijn, door een vuilniszak in de binnenbak te hangen, ook geschikt te maken voor het deponeren van drollen (al dan niet in zakjes). De verwachting is overigens dat 99% van de soep in een zakje in de bakken gedeponerd gaat worden.

Door op de plek van de huidige hondentoiletten en grasbermen 54 extra –gelijksoortige– bakken te plaatsen, is er een voldoende regelmatige spreiding van locaties waar de hondensoep ingezameld kan worden, zie ook bijlage 1. De huidige afvalbakken zijn van het merk Bammens, type Capitole. Het voordeel van het gebruik van één soort afvalbak is dat het een straatmeubilair een uniforme uitstraling blijft houden. Daarbij is één type bak ook goedkoper.

Ervaringen in andere gemeenten (o.a. Hengelo) leren dat het gebruik van speciale soepbakken, al dan niet in combinatie met dispensers voor plastic zakjes, duurder, minder efficiënt qua lediging en veel storings- en vandalismegevoeliger is. Ook moeten de dispensers telkens gevuld worden, wat weer extra werk is.

3.2 Losloopgebieden

Uit de inwonersraadpleging op Hellendoorningesprek blijkt dat er naast de al negen aangewezen losloopgebieden behoefte is aan extra losloopterreinen. We gaan bekijken of er een aantal locaties bij kan komen. Daarbij zijn wel enkele voorwaarden te noemen. Er is namelijk niet genoeg geld om rond deze terreinen een hek te plaatsen en om ze te onderhouden. De losloopgebieden kunnen dus niet langs een drukke weg liggen. We gaan er - in ons beleid - vanuit dat een eigenaar die zijn hond los laat lopen het dier onder controle heeft. Een terrein langs een rustig voetpad is geen probleem, mits er voldoende ruimte is. De aanwijzing van een losloopterrein mag, ook uit financieel oogpunt, niet leiden tot extra beheerkosten, zoals vaker maaien. Bij de zoektocht naar extra losloopgebieden kunnen hondeneigenaren worden ingeschakeld om meer draagvlak in de omgeving te verkrijgen. Ook geldt in de losloopgebieden een opruimplicht.

3.3 Zwemmogelijkheid

Enkele hondenbezitters hebben gevraagd of het mogelijk is langs de Regge een locatie aan te wijzen waar de hond vrij mag zwemmen, zonder dat dit conflicteert met andere gebruikers (zoals vissers). Wij kennen uiteraard het baasje-hond-zwemmen in het Ravijn, maar dat is slechts eenmaal per jaar.

We gaan in overleg met het Waterschap Vechtstromen om te bekijken of we aan dit verzoek gehoor kunnen geven.

3.4 Poep opruimen

Hondeneigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor het opruimen van de uitwerpselen van hun hond. En daarom ook voor de aanschaf van opruimmiddelen (zakjes/schepjes). Speciale poepzakjes zijn verkrijgbaar bij dierenspecialzaken en warenhuizen. Maar ook gewone plastic (boterham-)zakjes voldoen. Het hoort bij de verantwoordelijkheid van de hondenbezitter om zelf voor deze middelen te zorgen, dat is geen taak van de gemeente. Wij zorgen wel voor de randvoorwaarden die de hondenbezitter nodig heeft om de hondenpoep op te kunnen ruimen (afvalbakken en het leegmaken daarvan) Daar komt bij dat speciale afvalbakken met geïntegreerde zakjes-dispensers in de praktijk nogal vandalismegevoelig blijken te zijn.

3.5 Maaibeheer/opruimen

De huidige grasbermen worden zes maal per jaar gemaaid. Als het gras te lang wordt, is het voor de hondenbezitter moeilijk de uitwerpselen terug te vinden en op te rapen. Daarom gaan we vaker maaien in de uitlaatbermen: tien keer in plaats van de huidige zes keer.

4 Regels voor hondenbezitters

4.1 Juridisch kader -APV

In de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Hellendoorn (APV) staan regels voor op de openbare orde en veiligheid in de gemeente. De APV wordt vastgesteld door de gemeenteraad en heeft een wettelijke status.

De huidige APV (Laatste wijzigingen d.d. 12 december 2017, kenmerk 17INT02476) bevat drie artikelen over honden. Ze gaan over loslopende honden, verontreiniging door honden en gevaarlijke honden (respectievelijk de artikelen 2:57, 2:58 en 2:59 van de APV). In dit kader zijn de artikelen 2:57 en 2:58 relevant.

Huidig artikel 2:57:

1. *Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:*
 - a) *op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbank of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats;*
 - b) *binnen de bebouwde kom op de weg zonder dat die hond aangelijnd is;*
 - c) *buiten de bebouwde kom op een door het college aangewezen plaats indien de hond niet is aangelijnd;*
of
 - d) *op de weg zonder voorzien te zijn van een halsband of een -ketting welke is voorzien van een van gemeentewege verstrekte hondenpenning.*
2. *Het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.*
3. *Het eerste lid, aanhef en onder a tot en met c, is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond:*
 - a) *die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden;*
of
 - b) *die deze hond aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond of sociale hulphond.*

Huidig artikel 2:58:

1. *De eigenaar of houder van een hond is verplicht ervoor te zorgen dat die hond zich niet van uitwerpselen ontdoet buiten een hondenuitlaatplaats of een andere door het college aangewezen plaats.*
2. *De strafbaarheid wegens overtreding van het in het eerste lid gestelde gebod wordt opgeheven indien de eigenaar of houder van de hond er zorg voor draagt dat de uitwerpselen onmiddellijk worden verwijderd*

Willen we dus overgaan tot wijziging van het huidige beleid en een opruimplicht instellen dan zal ook het huidige artikel 2:58 in de APV moeten worden gewijzigd door de verplichting vast te leggen dat elke hondenuitlater opruimzakjes of een schepje bij zich moet hebben. Hiervoor wordt de voorkeur gegeven aan het betreffende artikel uit de modelverordening van de VNG, zoals door vele andere gemeenten in Nederland wordt gebruikt.

Artikel 2:58 zou dan als volgt gaan luiden:

1. *Degene die zich met een hond op een openbare plaats begeeft is verplicht ervoor te zorgen dat de uitwerpselen van die hond onmiddellijk worden verwijderd.*
2. *De eigenaar of houder van een hond is verplicht op eerste vordering van een ambtenaar, belast met de zorg voor de naleving van het in dit artikel bepaalde, aan te tonen dat hij bij het uitlaten van die hond een deugdelijk hulpmiddel bij zich heeft, dat gezien de vorm en constructie als zodanig geschikt is voor het verwijderen van uitwerpselen.*
3. *Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden.*
4. *Het bepaalde in het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.*

Hierin staat dus verwoord hoe wij het willen hebben. Namelijk zelf de poep opruimen, behalve op door college aangewezen plaatsen, zoals de losloopgebieden (zie bijlage 1, tekening GA-2017-053).

Artikel 2:57 hoeft niet aangepast te worden.

4.2 Aanlijnen

Onder aanlijnen wordt verstaan: het houden van de hond aan een fysieke en zichtbare lijn, riem of touw. Het gebruik van een elektronische halsband wordt niet beschouwd als aanlijnen. Er is dan nl. op straat niet te zien dat de hond in verbinding staat met de eigenaar. Een niet-zichtbaar aangelijnde hond kan een gevaar vormen voor andere weggebruikers, omdat die niet kunnen weten dat de hond op die manier gecorrigeerd wordt. Dit kan leiden tot onverwachte reacties (zoals uitwijken op de weg).

Ten slotte geldt dat, wanneer de techniek het laat afweten of de hond uit het zicht van de eigenaar verdwijnt, de verbinding met de hond weg is. Een elektronische halsband geeft wel correctie, maar is niet altijd vertrouwen.

4.3 Opruimen

Onder opruimen wordt verstaan: het oprapen van de uitwerpselen, bijvoorbeeld met behulp van een (hondenpoep)zakje of schepje, en deze deponeren in een afvalbak, of thuis weggooien.

Uitwerpselen met een stok of schep in het openbare groen gooien wordt niet beschouwd als opruimen. Voor de medewerkers van de buitendienst is het niet prettig als er hondenpoep in de plantvakken ligt. Ook kinderen kunnen op die manier alsnog in aanraking komen met de uitwerpselen.

4.4 Niet in de goot

De hond mag zijn behoefte niet doen in de goot. In delen van de gemeente Hellendoorn ligt een gescheiden rioolstelsel. Dat betekent dat het hemelwater (regenwater) via de straatkolken of IT-riolen rechtstreeks wordt afgevoerd naar wadi's of waterpartijen. Vervuiling van de goot leidt dan dus tot vervuiling van het oppervlakte- en grondwater. Ook poepzakjes mogen daarom niet in de straatkolken (putten) worden gedeponeerd.

4.5 Handhaving

Voor de controle op de naleving van de huidige regels voor het uitlaten van honden is de laatste jaren nog maar een beperkt aantal uren gereserveerd in het jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma.

Gelet op het feit dat we toen maar de beschikking hadden over één inspecteur handhaving APV/Bijzondere Wetten, eveneens Boa (inmiddels beschikken we over twee inspecteurs / Boa's), het betreffende takenpakket en het feit dat het moeilijk is om een overtreding te kunnen constateren (heterdaad) zijn de afgelopen jaren voornamelijk waarschuwingen uitgedeeld.

Als het nieuwe beleid wordt ingevoerd, zal er eerst sprake zijn van een overgangstermijn, zodat de hondenbezitters kunnen wennen aan de nieuwe regels. Daarbij is het de bedoeling om de eerste maand (afhankelijk van de resultaten kan deze termijn verlengd worden) acht tot twaalf uren per week te besteden aan het uitvoeren van zogeheten hondenpoepcontroles. Tijdens deze periode zullen nog waarschuwingen

worden uitgedeeld en zal voornamelijk voorlichting worden gegeven over het nieuwe beleid. Na deze periode zullen de uren worden teruggeschroefd naar structureel vier uur per week, te besteden aan deze controles en zal bij overtredingen direct een bestuurlijke strafbeschikking worden uitgevaardigd. Deze uren zullen ook worden opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, toezicht en handhaving voor 2019.

5 Financiële gevolgen omvorming

Zoals in hoofdstuk 1 aangegeven bedragen de onderhoudskosten aan de huidige hondentoiletten circa €42.000 per jaar (zie tabel 2).

Kosten huidige situatie	Snippers/zand	
Houtsnippers	721,35	
Zand	262,20	
Stortkosten (schoonmaak)	6.083,70	
Mobiele kraan 5 dagen	3.040,00	
Vrachtauto 7 dagen	4.200,00	
Schoonmaak p/wk. 12 uur	27.456,00	Eigen personeel
Totaal	41.763,25	

Tabel 2: Onderhoudskosten huidige situatie

Wanneer we de toiletten vervangen door 50 extra afvalbakken, bedragen de jaarlijkse onderhoudskosten €31.000. Een besparing van € 10.000 per jaar (zie tabel 3) die voornamelijk ontstaat door manuren en inzet van tractiemiddelen.

De aanschaf en het plaatsen van de 50 extra bakken kost circa € 22.000. Het weer omvormen van de huidige hondentoiletlocaties naar openbaar groen kost ongeveer € 44.000. Dit levert voor de nieuwe situatie de volgende gegevens op.

Nieuwe situatie		
Enmalige kosten		
Oude toiletten worden openbaar groen	13.611,00	materiaalkosten
Oude toiletten worden openbaar groen	30.472,00	eigen personeel kosten openbaar groen
totaal	44.083,00	
Enmalige investering		
Aanschaf 50 extra afvalbakken	22.260,00	In 5 jaar af te schrijven
totaal	22.260,00	
Jaarlijkse kosten		
stortkosten	4.000,00	
afvalzakken	569,40	
manuren	21.774,13	eigen personeel
Kapitaallasten afvalbakken	5.075,28	
totaal	31.418,81	

Tabel 3: Kosten nieuwe situatie

In de nieuwe situatie gaan we er van uit dat de investeringen in de extra afvalbakken in 5 jaar worden afgeschreven. De omvorming van de oude hondentoiletten naar openbaar groen betekent dat in het eerste jaar iets meer kosten moeten worden gemaakt. Om het geheel in kaart te brengen is op de volgende bladzijde een tabel opgenomen dat inzicht geeft in de kosten ten aanzien van zowel de oude als de nieuwe situatie.

hondenpoepbeleid	Oude situatie	Nieuwe situatie
Houtsnippers	721,35	
zand	262,20	
Stortkosten (schoonmaak)	6.083,70	4.000,00
Afvalzakken		570,00
Rente en afschrijving 50 extra afvalbakken		5.075,00
Mobile kraan 5 dagen	3.040,00	
Vrachtauto 7 dagen	4.200,00	
Eenmalige: hondentoiletten wordt openbaar groen		13.611,00
Schoonmaak p/wk. 12 uur	27.456,00	21.775,00
totaal	41.763,25	45.031,00

Tabel 4: Hondenpoepbeleid oude en nieuwe situatie

Per saldo is er dan financieel een klein verschil met de huidige situatie. Door de nieuwe werkwijze zijn er meer mogelijkheden om werknemers en materieel voor andere gemeentelijke activiteiten in te zetten. Vanaf het tweede jaar ontstaat er een structureel voordeel omdat de materiaalkosten van de omvorming eenmalig zijn. In vijf jaar zijn de eenmalige kosten terugverdiend.

6 Hondenbelasting

6.1 Registratie

Artikel 226 van de Gemeentewet biedt de basis voor het heffen van hondenbelasting. Ook in Hellendoorn heffen we hondenbelasting. Inwoners (niet woonachtig in het buitengebied, volgens het Bestemmingsplan Buitengebied 2009) die eigenaar zijn van een hond, of deze langdurig in huis hebben (duurzaam houder zijn), betalen deze belasting aan de gemeente.

Wie één of meer honden heeft, is verplicht deze te laten registreren. De hond krijgt dan een hondenpenning, als bewijs dat de houder belasting betaalt. Registreren kan bij de balie van het Huis voor Cultuur en Bestuur. De penning wordt dan meteen uitgereikt.

Als de hond overlijdt, een ander baasje krijgt, of bij verhuizing naar een andere gemeente, moet de hond worden afgemeld en de penning worden ingeleverd. De houder is dan verder vrijgesteld van belasting.

6.2 Historie

Sinds 1 januari 1993 wordt hondenbelasting geheven. In de nota van aanbidding werd indertijd vermeld dat de belastingopbrengst moest worden gebruikt voor de dekking van de volgende kosten:

- voorlichting op het gebied van bestrijding van overlast door hondenpoep;
- aanleg en onderhoud van hondentoiletten;
- subsidiëring van het asiel;
- kosten handhaver (40 procent);
- dekking van de inningskosten.

Ook werd er meerdere malen gesproken over “profijtgedachte”, “doelbelasting” en de term “de vervuiler betaalt”. De raad heeft vervolgens met een ruime meerderheid ingestemd met de invoering van de hondenbelasting. Op grond van het voorgaande heeft de raad in 1992 besloten tot invoering van een hondenbelasting als doelbelasting met een maximale kostendekking van 100 procent.

Sinds 1 januari 1996 wordt de hondenbelasting niet meer geheven voor honden die worden gehouden in het buitengebied. Het argument voor deze vrijstelling was dat er in het buitengebied geen voorzieningen waren getroffen (= profijtgedachte). Deze vrijstelling is inzet geweest van een langdurige juridische procedure tot aan de Hoge Raad aan toe. De Hoge Raad was het uiteindelijk met de gemeente Hellendoorn eens dat de Hellendoornse hondenbelasting kon worden aangemerkt als doelbelasting en dat een koppeling van de belastingheffing met de aanwezige voorzieningen correct was.

Wettelijk gezien is de hondenbelasting een algemeen dekkingsmiddel, maar de gemeenteraad heeft door zijn besluit feitelijk de opbrengsten geoormerkt.

6.3 Huidige situatie

Tijdens het onderzoek is gebleken dat er sprake is geweest van een tarief voor de hondenbelasting dat in 2017 meer dan kostendekkend was, als gekeken wordt naar de kosten die de raad in 1992 aanwees.

Op basis van de jaarrekening 2017	2017
Kostensoort	Bedrag
Voorlichting op het gebied van bestrijding van overlast door hondenpoep	p.m.
Aanleg en onderhoud van hondentoiletten	38.025
Vergoeding opvang/verzorging zwerfdieren "De Crull"	24.096
Kosten handhaver (100 uur à € 85,00)	8.500
Dekking van de perceptiekosten / inningskosten	30.041
Kwijtschelding	7.874
Overhead o.b.v. systematiek 1: als opslag op de personeelskosten (schatting)	30.000
Totale kosten	138.536

Opbrengst hondenbelasting	170.211
---------------------------	---------

Dekkingspercentage	122,9%
--------------------	--------

Tabel 5: Opbrengsten en kosten hondenbelasting huidige situatie

Toelichting op tabel 5

Voor de voorlichting op het gebied van bestrijding van overlast door hondenpoep geldt dat dit onderdeel is geweest van de reguliere communicatie door de gemeente. We kunnen hier geen specifieke kosten aan toerekenen. De kosten van aanleg en onderhoud van hondentoiletten zijn deels gebaseerd op de tijdbesteding, zoals die was in 2012. We zijn gestopt met tijdschrijven na 2012. Voor de uren van handhaving hebben we sinds 1993 andere accenten gelegd. Die uren zijn gaandeweg teruggegaan van 600 uur naar 200 uur en vervolgens naar 100 uur. Sinds 2011 wordt ook daarvan niet meer specifiek bijgehouden hoeveel uren er aan handhaving m.b.t. hondenbelasting wordt besteed. De kosten zijn in de loop der jaren gedaald, terwijl de hondenbelasting steeds werd verhoogd met inflatie.

6.4 Vanaf 2019

Door het nieuwe hondenpoepbeleid zal de kostentoerekening enigszins wijzigen. In de loop van 2017 is Dierenopvang De Crull gestopt met de dienstverlening en gaan de zwerfdieren naar dierenopvangcentrum 't Noordbroek in Almelo. De kostenstijging is opgenomen voor de begroting 2019

Op basis van de nieuwe begroting wordt de tabel voor 2019 dan:

Op basis van de begroting 2019 incl. nieuw hondenpoepbeleid	2019
Kostensoort	Bedrag
Voorlichting op het gebied van bestrijding van overlast door hondenpoep	p.m.
Aanleg en onderhoud van hondentoiletten	49.050
Subsidiering van het asiel	40.844
Kosten handhaver (300 uur à € 85,00)	25.500
Dekking van de perceptiekosten/inningskosten	33.976
Kwijtschelding	3.299
Overhead o.b.v. systematiek 1: als opslag op de personeelskosten	30.408
Totale kosten	183.077

Opbrengst hondenbelasting	176.579
---------------------------	---------

Dekkingspercentage	96,5%
--------------------	-------

Tabel 6: Opbrengsten en kosten hondenbelasting bij nieuw hondenpoepbeleid

Toelichting op tabel 6

Uren van de buitendienst worden niet langer ingezet voor aanleg en onderhoud hondentoiletten maar verschuiven naar openbaar groen én de lediging van de extra afvalbakken. De kosten voor handhaving bij het toezien op de opruimplicht zullen in eerste instantie toenemen. De gemeente wil immers verloedering van de openbare ruimte tegengaan en het moet ook geen dode letter in de APV zijn. Er moet dus (in het begin intensief) gecontroleerd worden en deze kosten horen daarom thuis in een nieuwe kostendekking. In het VTH-programma voor 2019 staan 300 uren opgenomen. Tijdens de eerste periode van intensieve controle zullen eerst voornamelijk waarschuwingen worden uitgedeeld (zo'n 8 tot 12 uur per week). Op termijn zullen de uren worden teruggeschroefd naar structureel zo'n 4 uur per week.

Vanaf 2017 zijn er nog gevolgen van de nieuwe boekhoudregels die we moeten hanteren (BBV). Hierdoor verdwijnt de overhead uit de programma's en wordt rechtstreeks toerekenen steeds moeilijker. Ook daarvoor moeten we dan (extracomptabel, dus buiten de boekhouding om) een bedrag toerekenen. In de jaarrekening 2017 schatten we dat op € 30.000,--; in de begroting 2019 berekenden we dat op € 30.408,--. Het dekkingspercentage zal, inclusief de toe te rekenen kosten, voor 2019 uitkomen op rond de 100%.

Vanuit de oorspronkelijke gedachte van de gemeenteraad in 1992 zijn er in feite twee scenario's:

1. Continuering van de hondenbelasting op het huidige niveau;
2. Afschaffen van de hondenbelasting.

1. Continuering van de hondenbelasting op het huidige niveau.

Sinds het raadsbesluit uit 1992 zijn er geen nieuwe argumenten bijgekomen om de hondenbelasting af te schaffen. Ook in 1992 gold bijvoorbeeld al dat de gemeente een wettelijke taak heeft bij de opvang van zwerfdieren (op grond van boek 5 artikel 8 lid 3 heeft de burgemeester de taak om een gevonden dier gedurende twee weken op te vangen). Ondanks het feit dat niet alle zwerfdieren honden zijn, heeft de gemeenteraad destijds besloten dat deze kosten uit de hondenbelasting gedekt moesten worden. Wel moeten we nog kosten opnemen in verband met de communicatie. Dit kan bijvoorbeeld over het nieuwe hondenpoepbeleid zijn. Uit de gehouden burgerraadpleging blijkt een zeker draagvlak voor het instrument hondenbelasting en daarnaast houden we het oorspronkelijke raadsbesluit uit 1992 in stand én wordt de uitspraak van de Rechtbank gerespecteerd dat de hondenbelasting kan worden gezien als een doelbelasting en gerelateerd mag worden aan de aanwezige voorzieningen.

2. De hondenbelasting afschaffen.

Deze maatregel sluit aan bij de discussies in de samenleving. Er zijn steeds meer gemeenten die de hondenbelasting afschaffen.

Bij dit scenario geldt dat er een tekort in de begroting ontstaat. Dat betekent dat er gezocht moet worden naar dekking van het tekort. Een mogelijkheid is dit te dekken door de Onroerend Zaakbelastingen te verhogen. In 2019 is de opbrengst begroot op € 8.193.000 en dat betekent dat er circa 2% OZB-stijging nodig is om de gederfde opbrengsten uit de hondenbelasting te compenseren. Het ligt voor de hand om het verlies van hondenbelasting niet in rekening te brengen bij bedrijven, waardoor de OZB nog meer stijgt (circa 3,5%) als alleen de tarieven voor eigenaren van woningen worden verhoogd.

Vandaar dat we voorstellen om voor variant 1 te kiezen, waarbij we slechts kostendekkende tarieven in rekening brengen. In 2019 is de kostendekking lager dan 100%, waarbij wel aangetekend moet worden dat dit in de toekomst weer anders kan zijn als de inzet van handhaving weer worden teruggeschroefd of er anderszins lagere kosten zijn.